

PEYGAMBER EFENDİMİZ'E SAYGI

Peygamber Efendimiz Sallallahu aleyhi ve sellem'e karşı saygılı ve edepli davranmak Kur'ân-ı Kerim'in emridir. Hucurât suresinde şöyle buyrulur:

"Ey iman edenler! Allah'ın ve Resulünün önüne geçmeyin. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah işitendir, bilendir." (Hucurât suresi, ayet 1)

Tefsirlerdeki açıklama : Söze "Ey" nidâsı ile başlanması, burada zikrolunacak olan hususun kavrama ve riâyet açısından son derece dikkat, itina ve ihtimam (özen) gerektiren önemli bir iş olduğunu muhataplara tenbih içindir. Muhatapların "İman edenler" olarak nitelendirilmesi de onları gayrete getirmek ve zikrolunacak hükme riâyet etmenin imanının bir gereği, o hükmü ihlal etmenin ise imana aykırı bir durum olduğunu beyan etmek içindir.

"Allah'ın ve Resulünün önüne geçmeyin", yani herhangi bir hususu onların önüne geçirmeyin, bir işe Allah ve Resulü hüküm ve izin vermeden karar vermeyin, demektir. Allah ve Resulü hüküm vermeden karar veren kişinin durumu, saygı gösterilmesi, arkasından yürünüp takip edilmesi gereken bir kimsenin önünden yürüyerek edepsizlik yapan kişinin hâline benzetilmiştir. Bu hususa riâyet ettiğiniz taktirde nâzil olan vahiyle amel etmiş ve gönderilen Nebî'ye uymuş olursunuz. Yaptığınız veya terk ettiğiniz her söz ve davranışta "Allah'tan korkun". "Şüphesiz Allah" sizin sözlerinizi "işiten" ve yaptıklarınızı "bilendir".

"Öne geçmemek" her türlü söz ve fiili içermektedir. Mesela, Resulullah s.a.v'in meclisinde bir soru sorulunca ondan önce cevap vermeyin, yemek gelince ondan önce başlamayın, bir yere giderken onun önünden yürümeyin, gibi .. Keza, Allah ve Elçisi, bir hüküm beyan etmeden önce siz bir konu hakkında hüküm vermeyin, Hz. Peygamber s.a.v bir şey demeden veya yapmadan siz söylemeyin ve yapmayın, demektir. Kısacası ayette her hususta tekaddüm (öne geçmek) yasaklanmıştır. Çünkü bir kimsenin önüne geçmek ona tâbi olmaktan çıkıp başına buyruk hareket etmek anlamına gelir ve dolayısıyla Allah ve Resulü'nün önüne geçmek imana aykırı olmuş olur. **Mümin için gerekli şartlardan biri de kendi görüş, akıl ve tercihini Hz. Peygamber'in görüşünden üstün görmemesidir.** Çünkü Hz. Peygamber'e saygısızlığa ve sıkıntıya sebep olabilen şeyler küfre varabilir. Bazı filler vardır ki küfür kasdıyla yapılması bile küfür tehlikesini içinde bulundururlar. Küfür ise amelleri bozar

Müfessirlerin pîrî, Peygamberimiz s.a.v'in amca oğlu olan İbn-i Abbas radiyallahu anh bu ayet-i kerîmeye : " Kitap ve Sünnete muhalif olan şeyi söylemeyin ! " şeklinde de mâna vermiştir.

Sûrenin bir sonraki ayetinde, yine müminler edebe davet ediliyor ve şöyle buyruluyor:

" Ey iman edenler ! Seslerinizi Peygamber'in sesinin üstüne yükseltmeyin. Birbirinize bağırdığınız gibi, Peygamber'e yüksek sesle bağırmayın; yoksa siz farkına varmadan amelleriniz boşa giderir " (Hucurât suresi, ayet 2)

Mâna şudur : Seslerinizi Resulullah'ın sesinin ulaştığı seviyenin üzerine çıkarmayın, yoksa amellerinizin boşa çıkabilir. Sahâbe-i kiram hazerâtı bu ayet-i kerimenin nüzulundan sonra Resulullah s.av ile fısıltıya yakın bir sesle konuşmuşlardır.

Sahâbeden Sâbit bin Kays bin Şemmâs isimli bir zat vardı. Sâbit r.anh kulağında ağırlık olan, sesi de yüksek bir kimseydi. Hz. Enes r.anh'dan gelen rivayete göre ayet nâzil olunca Sâbit r.anh ortadan kayboldu. Efendimiz S.av onu soruşturup durumunu haber alınca kendisini çağırıp meselenin ne olduğunu sordu. O da şöyle cevap verdi : " Yâ Resulullah, bu âyet size nâzil oldu. Ben ise yüksek sesli bir kimseyim. Dolayısıyla amelimin boşa gitmesinden korkuyorum " .

Resulullah S.av şöyle buyurdu : “ Sen öyle değilsin. Muhakkak ki sen hayırla yaşar, hayırla ölürsün. Sen Cennet ehli bir kimsenin ” . Sadaka Resulullah.. (*Resulullah Sa.v doğru söyler*)
Gerçekten de Sâbit radiyallahu anh bir savaşta şehid olarak hayırla öldü.

İşte görüyoruz ki, gür sesli ve kulağı ağır duyduğu için de yüksek tonda konuşan Sâbit radiyallahu anh, edebe riayet ettiği için Cennetle müjdelendi. Buna mukabil edebe riayet etmeyip de Peygamberimiz Sa.v huzurunda yüksek sesle konuşanlar ise, hem de sahâbe olmalarına rağmen, amellerinin sevabının silinmesi (boşa gitmesi) ile uyarıldı. Demek ki edebi muhafaza etmek bu kadar önemliymiş !

***Edeb bir tâc imiş nûr-u Hüdâ'dan
Giy o tâcı , emin ol her belâdan***

Bu iki âyet-i kerîmeden görülmektedir ki, her konuda Hz. Peygamber Efendimiz' e uymak, ona saygı göstermek, onun önüne geçmek anlamına gelecek her türlü söz ve fiilden titizlikle sakınmak, onun huzurunda konuşurken sesini kısmak, onun sesinden daha yüksek sesle konuşmamak Allah-u Teâlâ'nın emridir. Şayet bunlara riâyet edilmeyip de onu incitecek veya ona saygısızlık anlamına gelebilecek bir davranışta bulunulursa , yapılan amellerin boşa gitmesi tehlikesi vardır. Bu uyarılara muhatap olanlar ise , âyet-i kerimeler inzal olduğu sırada Efendimiz Sa.v'in civarında bulunanlar, yani kendileri için “ **Sahâbem yıldızlar gibidir ..** “ buyurulan sahâbe-i kiram hazerâtıdır. Her biri ayrı ayrı başlarımızın tâcı olan bu zatlar Peygamber Efendimize olan saygı ve muhabbetlerinden, ona hitap ederlerken çoğunlukla “ Anam babam sana feda olsun, yâ Resulullah “ diye söze başlardı. (*Arap örfüne göre anne-baba kişinin kendi nefisinden daha değerlidir. Yani bu ifade “ canım sana feda olsun” demenin de ötesindedir*). Efendimizin eşi Hz. Aîşe radiyallahu anha annemiz de yine aynı şekilde Efendimize hep “ Ya Resulullah “ (Ey Allah'ın Elçisi) diye hitap etmiş, bir kere olsun ismiyle çağırmamıştır. Bu muhterem kişiler Hz. Peygambere böylesine saygı göstermişlerse, artık bizlerin nasıl davranması gerekir, iyi düşünmek lazımdır..

Ulema , Peygamberimize (S.a.v) karşı müminin vazifeleri hakkında şunları söylemektedir :
“ Onu ta'zim etmek (saygı, hürmet göstermek), salât-u selâmı ihmal etmemek ; ismi, sünneti, vasıfları, âdetleri, şeriâtı zikredildiği zaman, dinleyen kimselerin üzerinde edeb alâmetleri zâhir olmalıdır. Tebliğ için başına gelen şiddetler zikredildiği zaman, içinde şefkat, merhamet ve iç sızısı ile beraber onun düşmanına karşı kin ve gerekirse onun uğruna can feda etme duyguları kabarmalıdır. Onun sünnetinden, hallerinden ve amellerinden ve sözlerinden bahsederken güzel lafız ve sözleri tercih etmek lazımdır..” (*Ruhu'l Beyan*)

Peygamberimizin evlilikleri

Peygamber Efendimiz Sallallâhu aleyhi ve sellem, 25 yaşında iken kendisinden yaşca daha büyük olan Hazret-i Hatice radiyallahu anha ile evlilik hayatına başlamış ve o vefat edinceye kadar başka bir kadınla evlenemiştir. Hz. Hatice vefat ettikten 2,5 yıl sonra 53 yaşında iken diğer evliliklerini yapmış, on yıl süren bu dönemin ardından 63 yaşında da âhirete irtihal etmiştir. Bazı İslam düşmanları Efendimiz'in evliliklerini, onun hakkında olumsuz görüşler, hatta iftiralar üretmek için kullanma çabası içindedirler. Oysa, Efendimiz aleyhisselâm'ın eşlerinden Hz Aîşe hariç bütün hanımları dul (ve yaşlı) hanımlar idi. Kaldı ki, Efendimiz'in bütün hayatının zühd ve takvâ altında geçtiğine herkes şahit olmuştur. Bu hususlar gözönüne alındığında İslam düşmanlarının söylemlerinin Resulullah'a olan kin, hased ve düşmanlıklarından kaynaklandığı ortaya çıkacaktır.

Misal: Hz. Sevde binti Zem'a: Resulullah s.a.v Hz Hatice validemiz öldükten 2,5 yıl sonra ikinci evliliğini Hz Sevde ile yapmıştır. Hz Sevde daha önce Sukran bin Amr-el Ensari ile evli idi. İkisi birlikte müslüman olmuş ve müşriklerin işkencelerinden kaçarak Habeşistan'a hicret etmişlerdi.

Ancak burada kocası vefat edince Sevide radiyallahu anha tek başına kalmıştı. Kendisine ne bir bakanı ne de yardımcısı vardı. Şayet Mekke'deki yakınlarının yanına dönse tekrar şirke dönmesi için ona eziyet edeceklerdi. İşte böyle bir durumda iken Peygamber Efendimiz onu kefaleti altına aldı ve onunla evlendi. Eğer Peygamber Efendimizin evlilikteki gayesi İslam düşmanlarının öne sürdüğü gibi -hâşâ- nefsânî arzular olsaydı, 55 yaşına gelmiş yaşlı ve dul bir kadınla evlenirmiydi ? Onun, ibadetinde gevşeklik olmasın diye yumuşak döşekte yatmayıp da gecelerini sabahlara kadar Rabbine ibadetle geçirmesi, bütün hayatı boyunca zühd ve takvâ'ya son derece riayet etmesi, gözler önüne olan, herkes tarafından bilinen gerçeklerdendir. Ayrıca Hz Sevide, Resulullah'ın çocuklarıyla meşgul olmuş, onları anne şefkatiyle büyütüp yetiştirmiştir.

Daha sonra evlendiği Hz. Ümmü Selem radiyallahu anha da kocası Uhud'da şehit olmuş, dört yetimiyle birlikte dul kalmış bir hanımdı. Onlara bakacak kimseleri yoktu. İşte Peygamber Efendimiz bu vefakâr ve cefakâr kadını himaye etmek, itibarını korumak ve yetimlerine bakmak için onunla evlenmiştir. Böylece Ümmü Selem'in yetim çocukları sıcak bir yuvaya kavuşmuş, babalarının ölümüyle duydukları üzüntüyü Allah Resülü vesilesiyle unutmuş, hiçbir zaman gerçek bir babayı aratmayacak bir babaya kavuşmuş oldular. Şunu hemen ilave edelim ki, Resulullah s.av bu evliliklerini yaptığı zaman peygamberlik görevinin yanısıra toplum liderliği ve devlet başkanlığı görevlerini de üstlenmiş bulunuyordu. Yani sadece bulunduğu toplum içinde değil, Arabistan yarımadası genelinde son derece itibarlı, hükümdar kızları da dahil olmak üzere istediği her genç kızı alabilecek durumdaydı.

Efendimiz aleyhisselam'ın Hz. Zeynep r.a ile olan evliliği ise Ahzap suresi 37. inci ayeti: **"Biz onu sana nikahladık"** emri gereği, ilâhî emir ile olmuştur. Esasen birçok ulema Efendimiz'in evliliklerinin hepsinin vahiy ile olduğu görüşünü benimsemektedirler. Çünkü **"O kendi hevâsından konuşmaz, (onun konuşması) kendisine vahyedilenden başkası değildir"** (Necm 3-4) âyeti gereği, Sünnet de vahye dayanmaktadır. İşte bütün bunlar gözönüne alındığında ve yukarıda Hucurat suresi 2. ayetinde geçtiği gibi Peygamber Efendimizin yanında yüksek sesle konuşmak bile kişinin amellerinin boşa çıkmasına sebep oluyorsa, artık onun evlilikleri hakkında olumsuz şeyler söylemenin ok'un yaydan çıktığı gibi, kişiyi en kestirme yoldan dinden çıkaracağına dair hiç şüphe yoktur. Peygamber Efendimizi küçümseyecek veya onu eleştirecek tarzda laflar eden kimsenin küfre düşeceği (kâfir olacağı) hususunda bütün ulema ittifak etmişlerdir.

Yazımızı, günümüzden yaklaşık bir asır önce Balkanlarda yaşamış şeyh Ankazâde Halil Efendi'nin yaptığı bir dua ile bitiriyoruz (*Kırk Mektup, No: 24*) Bakınız, gerçek bir din âlimi ve velî olan Halil Efendi duasında Peygamber Efendimize s.a.v nasıl hitap ediyor :

"Kalblerimizi iman nûruyla ziynetlendiren, kendisini ve sırât-ı müstakimini mihnetsiz, külfetsiz ve ücretsiz biz kullarına bahşeden, kendisine kul, habibine ümmet eyleyip Kur'ân-ı Kerîm'inde "müminler" diyerek bizlere hitab eyleyen Cenâb-ı Hallâk-ı âlem Hazretlerine hamd ü senâ olsun. İslâm'ı bizlere tebliğ eyleyen, her hâliyle ahlâkî itmam eyleyen, insanlığı ve Cenâb-ı Hakka kulluğu fiiliyle ve sırrıyla tâlim edip tekmil eyleyen ekmel-i mahlûkat, seyyidu's- sâdât, hâce-i kâinat, fahr-ı âlem ve mefhar-ı benî Âdem , Hazret-i resulû's sakaleyn, imâmü'l kibleteyn, ceddü'l Haseneyn, müctebâ, murtezâ, muktedâ Efendimiz Hazretlerine salât ve selâm olsun. Bu mânâdan, hamdin ve salâvat-ı şerifenin ecr-i nâmütenahisinden âline, ehl-i beytine, ezvâcına, evlâdına, ashâbına ve etba'ına dahi ihsan olunsun. İhsan olunan bu mânânın feyziyle kalblerimiz pür nûr olup, hallerimiz iyi hâle tahvil olunsun . Cenâb-ı Hakk kendisine, habibine ve sevdiklerine, bu vesileyle yakınlığı nâil buyursun..." Amîn, bi- hürmeti seyyid'ül mürseliyn ..

(mefhar-ı benî âdem = Âdem oğullarının, yâni insan ırkının övüncü demektir. Hz. Âdem aleyhisselâm'dan Kıyâmete kadar gelip geçecek bütün insanlar, yâni tüm insanlık bir piramid yapısında düşünülürse, bu piramid'in zirvesinde sadece tek kişi vardır, o ise Allah'ın en sevgili kulu ve Reşûlü olan Hz. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem

Efendimiz Hz. leridir. Yâni O, Allah-u Teâlâ katında bütün insanlığın temsilcisi hükmündedir, bu bakımdan da insanlığın övücüdür).

(**itmam etmek** = tamamlamak; **murtazâ** = beğenilmiş , güzide ; **müctebâ** = seçilmiş, kıymetli; **muktedâ** = kendisine uyulan , **ecr-i nâmütenahi** = sonsuz sevap ; **etbâ** = Peygamberimize tâbi olanlar, ona uyanlar)